

## HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO

### Zapisnik redovite Godišnje skupštine

Redovita godišnja skupština Hrvatskoga kemijskog društva održana je u velikoj predavaonici Kemijskog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Horvatovac 102 a, u četvrtak 21. studenoga 2007. s početkom u 17 sati.

Prisutni:

Juraj Ahel, Vesna Babić-Ivančić, Ivan Barun, Nikola Basarić, Mladen Biruš, Jasenka Biščan, Ljerka Brečević, Ivana Brekalo, Marina Cindrić, Tomislav Cvitaš, Vesna Čaplar, Leo Frkanec, Ita Gruić, Gordan Horvat, Milutin Hodko, Nada Horvatinčić, Krešimir Jakopčić, Nenad Judaš, Branko Kaitner, Nikola Kallay, Boris Kamenar, Zvonimir Katović, Jasminka Kontrec, Davor Kovačević, Zrinka Kovarik, Olga Kronja, Marija Lucić, Kata Majerski, Vesna Marić, Lea Marković, Zlatko Meić, Zlatko Mihalić, Tomislav Portada, Josip Požar, Greta Prajdić, Velimir Pravdić, Ivan Prepolec, Irina Pucić, Franjo Ranogajec, Duško Ražem, Elsa Reiner, Vera Simeon, Vladimir Simeon, Vladimir Stilinović, Marija Šindler-Kulyk, Vladislav Tomišić, Nada Trajkov, Dubravka Turčinović, Hrvoj Vančik, Lidija Varga-Defterdarović, Jadranka Varljen, Robert Vianello, Vlasta Vojković, Ivana Weygand Đurašević, Marina Zelić, Branka Zorc i Tomislav Živković.

*Dnevni red*

1. Pozdrav predsjednika HKD
2. Dodjela Medalje "Božo Težak" akademiku Velimiru Pravdiću
3. Riječ laureata: Božo Težak – znanstvenik, učitelj, organizator. Čovjek izvan znanstvenih konvencija
4. Dodjela Nagrade "Leopold Ružička" za 2006. godinu Robertu Vianellu
5. Dodjela priznanja i nagrada sudionicima 39. Kemijske olimpijade
6. Izbor dvaju zapisničara i dvaju ovjervitelja zapisnika
7. Izvještaji: predsjednika, tajnika, blagajnika, Nadzornog odbora, pročelnika podružnica (Split, Rijeka/Istra, Osijek), glavnog urednika CCA i pročelnika sekcija
8. Rasprava o izvještajima i prijedlozima Skupštini
9. Plan rada i prijedlozi za naredno razdoblje
10. Priopćenja i razno

**Ad 1.** U uvodnom obraćanju predsjednik HKD Vladimir Simeon pozdravio je sve prisutne te konstatirao da društvo djeluje prema uobičajenom rasporedu i opsegu

aktivnosti. Opće financijsko poslovanje u 2007. godini ocjenio je zadovoljavajućim.

**Ad 2.** Predsjednik HKD dodjelio je Medalju "Božo Težak" akademiku Velimiru Pravdiću za njegov dugogodišnji rad u području koloidne kemije, djelovanje unutar Hrvatskoga kemijskog društva, djelovanje u uredništvu časopisa *Croatia Chemica Acta* te za njegov doprinos u organiziranju ljetnih škola "Kemija granica faza". Akademik Pravdić pozdravio je sve prisutne članove društva i zahvalio se na uručenoj nagradi.

**Ad 3.** Akademik Pravdić održao je kraće izlaganje o znanstvenom i edukacijskom radu profesora Težaka, njegovu značaju u području organizacije znanosti u Hrvatskoj kao i njegovu cjelokupnom doprinosu hrvatskoj akademskoj zajednici.

**Ad 4.** Nagrada "Leopold Ružička", namijenjena članovima HKD mlađim od 35 godina za postignuća na području kemije, za 2007. godinu dodjeljena je Robertu Vianellu. Robert Vianello Nagradu je dobio za izuzetne rezultate u istraživanju elektronske strukture molekula, posebice jakih Brønstedovih kiselina i baza. Nagradu je laureatu uručio predsjednik HKD. Robert Vianello zahvalio se na nagradi koja će mu biti dodatni poticaj u daljnjem radu.

**Ad 5.** Tomislav Cvitaš uručio je novčane nagrade i priznanja u obliku uramljene kopije prvog znanstvenog rada Vladimira Preloga sudionicima 39. Kemijske olimpijade koja se održala na Moskovskom državnom sveučilištu M.V. Lomonosova od 15. do 24. srpnja 2007. g. u Rusiji. Predstavnici Hrvatske na Kemijskoj olimpijadi u Moskvi bili su Ivana Brekalo, Juraj Ahel, Ivan Barun i Ivan Prepolec.

**Ad 6.** Za zapisničare su predloženi Gordan Horvat i Josip Požar, a za ovjervitelje zapisnika Mladen Biruš i Robert Vianello. Taj prijedlog jednoglasno je prihvaćen.

**Ad 7.** Pismena izvješća tajnika Hrvatskoga kemijskog društva, blagajnika, glavnog urednika CCA, pročelnika Sekcije za organsku kemiju, Sekcije za teorijsku kemiju, Sekcije za nomenklaturu i terminologiju organske kemije, Sekcije za izobrazbu, Državnog povjerenstva za susrete i natjecanja iz kemije, izvješće o natjecanju hrvatske reprezentacije na IChO 39, izvješće voditelja E-škole kemije, predsjednika Podružnice Rijeka/Istra i predsjednice Podružnice Split dostupna su na web stranicama Društva

([http://www.hkd.hr/novosti/HKD\\_2007/Hkd\\_materijali\\_07.htm](http://www.hkd.hr/novosti/HKD_2007/Hkd_materijali_07.htm)). U ovom su zapisniku stoga dana samo skraćena izvješća.

Leo Frkanec

### Izvješće tajnika HKD

Od prošle izborne Godišnje skupštine Hrvatskoga kemijskog društva, održane 19. listopada 2006. godine, održane su četiri sjednice Upravnog odbora u novom sastavu: Vladimir Simeon, predsjednik, Mladen Žinić, dopredsjednik, Leo Frkanec, tajnik, Mario Gabričević, blagajnik, Nikola Kallay, glavni urednik CCA, Marija Šindler-Kulyk i Jasna Dogan-Korušnjak. Na spomenutim sjednicama sudjelovali su i predsjednici sekcija. U proteklom razdoblju imenovani su novi pročelnici sekcija za nastavu kemije (Dubravka Turčinović) i za nomenklaturu (Lidija Varga-Defterdarović). Od važnijih tema sjednica, pored onih vezanih uz uobičajeno poslovanje Društva, treba navesti završni izvještaj Organizacijskog odbora XX. Hrvatskog skupa kemičara i kemijskih inženjera i izbor novog organizacijskog odbora pod predsjedavanjem HKD za XXI. Hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera koji će se održati 2009. godine u Splitu. Za predsjednika Znanstveno-organizacijskog odbora izabran je Predrag Novak.

Tijekom proteklog razdoblja HKD je raspisalo natječe za Nagradu "Leopold Ružička" za mlade znanstvenike, a Nagradu "Vladimir Prelog" u suradnji s Plivom dodijelilo je 2007. godine Marinu Roje na XX. Hrvatskom skupu kemičara i kemijskih inženjera. Na predstojećoj Godišnjoj skupštini HKD Medalja "Božo Težak" dodijelit će se akademiku Velimiru Pravdiću.

Pored gore navedenih aktivnosti, može se još izdvojiti da je Hrvatsko kemijsko društvo bilo jedan od pokrovitelja skupa: "Godina Vladimira Preloga 2006–2007" kojom je obilježena stota obljetnica rođenja našeg nobelovca Vladimira Preloga. Naš časopis za kemiju *Croatica Chemica Acta* tim je povodom za Internet priredio elektronsku verziju dijela specijalnog broja CCA iz 1996. godine (Festschrift) posvećenog profesoru Velimiru Prelogu u povodu njegovog 90. rođendana i objavio originalno predavanje Vladimira Preloga koje je održao prilikom dodjele Nobelove nagrade.

Ujedno, obilježena je i "Godina Bože Težaka 2007", odnosno stota obljetnica rođenja profesora Bože Težaka (Varaždin, 1907-07-27 – Zagreb, 1980-05-16) pri čemu je HKD bilo jedan od pokrovitelja toga skupa. Tijekom proteklog razdoblja HKD je bilo i suorganizator (zajedno s Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti i Institutom Ruđer Bošković) nekoliko predavanja, održanih u Zagrebu, od kojih bi svakako trebalo istaknuti predavanja koja su održali Mir Wais Hosseini, Université Louis Pasteur, Strasbourg, Francuska, i Howard Maskill, University of Newcastle, Velika Britanija.

Kao i proteklih godina, HKD je sudjelovalo u organizaciji Natjecanja i Susreta iz kemije, a osim toga To-

mislav Cvitaš i Branka Zorc vodili su pripremu natjecatelja za sudjelovanje na 39. Međunarodnoj kemijskoj olimpijadi (IChO 2007) koja se održala u Rusiji na Moskovskom državnom sveučilištu M.V. Lomonosova od 15. do 24. srpnja 2007. g.

U posljednje vrijeme proširena je suradnja s EuCheMS i IUPAC. Za suradnju zaduženi su od strane HKD Tomislav Citaš (IUPAC) i Leo Frkanec (EuCheMS). U organsku sekciju EuCheMS izabrana je Kata Majerski, a naša predstavница za anorgansku kemiju je Marina Cindrić.

Raspravljalo se i o potrebi osuvremenjivanja i ažuriranja web stranice HKD, no ovo pitanje nažalost nije u potpunosti riješeno tijekom proteklog razdoblja.

Početkom veljače 2007. Hrvatsko kemijsko društvo predalo je Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa zahtjev za novčanu potporu u 2007. godini; zatraženo je 80 000 kn, a dobiveno svega 37 818 kn.

Članovi Društva elektroničkom su poštom obavješćavani o predavanjima, kongresima, stipendijama i nagradama od interesa za kemičare.

Hrvatsko kemijsko društvo trenutačno broji 721 aktivnih članova, što predstavlja povećanje od 95 novih članova u odnosu na 2006. godinu.

Mario Gabričević

### Izvješće blagajnika HKD za 2006. godinu

Na temelju financijske dokumentacije Hrvatskoga kemijskog društva, predlaže se Skupštini na odobrenje i prihvaćanje

#### RAČUN PRIHODA I RASHODA

od 01. 01. do 31. 12. 2006.

A. PRIHODI . . . . .	kn
1. Saldo iz prethodne godine . . . . .	291.221,88
2. Članarina . . . . .	26.400,00
3. Prihodi od prodaje časopisa CCA . . . . .	21.042,29
4. Kamati i ostali izvanredni prihodi. . . . .	1.427,90
5. Dotacije-donacije-ugovori	
– MZOŠ za CCA . . . . .	395.823,00
– za HKD . . . . .	40.620,00
– za Olimpijadu	
kemičara . . . . .	110.000,00
– INA za CCA . . . . .	25.000,00
– Fond za zaštitu okoliša	
za Drž. povj. za natj.	
iz kemije . . . . .	1.500,00
– Zavod za školstvo za	
Drž. povj. za natj.	
iz kem. . . . .	130.000,00
– Razni donatori za Olimpijadu kemičara . . . . .	105.913,50
UKUPNO PRIHODI: . . . . .	1,148.948,58

## B. RASHODI

1. Troškovi izdavačke djelatnosti . . . . .	499.235,05
– tiskanje časopisa . . . . .	230.317,70
– uređivanje časopisa . . . . .	124.397,95
– materijal . . . . .	5.571,56
– poštarina . . . . .	54.085,09
– računov. administr. i pom. poslovi . . . . .	64.202,19
– bankovni i ostali troškovi . . . . .	20.660,58
2. Troškovi HKD . . . . .	139.009,16
– materijal . . . . .	9.560,01
– poštarina . . . . .	5.569,15
– računov. administr. i pom. poslovi . . . . .	64.202,19
– međunarodne članarine	12.652,59
– intelekt. usluge po ugovoru . . . . .	12.000,00
– računalo . . . . .	6.901,54
– stručna literatura i ost. troškovi . . . . .	21.123,68
3. Troškovi Nagrade "L. Ružička" . . . . .	8.668,73
4. Troškovi Olimpijade kemičara . . . . .	177.444,55
5. Troškovi Drž. povjerenstva za natjecanje iz kemije . . . . .	92.845,57
6. Troškovi E-škole . . . . .	30.473,74
UKUPNO RASHODI: . . . . .	940.676,82
C. SALDO . . . . .	208.271,75

Nikola Kallay

### Izješće Glavnoga i odgovornoga urednika časopisa *Croatica Chemica Acta* za 2006. godinu

Kao urednik naslijedio sam akademika Nenada Trinajstića. Dogovorili smo se da urednički posao započnem sa sveskom br. 1. u 2006. godini. U toj godini tiskana su četiri sveska 79. tečaja časopisa. Prvi svezak je posvećen uspomeni na našeg pokojnog kolegu Marka Branicu. Uredili su ga Goran Kniewald i Milivoj Lovrić. Sadrži domaće i inozemne priloge. Drugi svezak je opći s raznovrsnim priložima. U posebnom dijelu nalaze se plenarna predavanja s 14. Hrvatsko-slovenskog kristalografskog skupa, održanog u Vrsaru 2005. godine. Taj su dio uredili Boris Kamenar i Marina Cindrić. Prikazali smo i dvije knjige Drage Grdenića; *Molekule i kristali* i *Povijest kemije*. Broj 3 je posebni broj vezan uz 20. međunarodnu konferenciju Math/Chem/Comp, održanoj u Dubrovniku 2005. U tome se broju nalazi poseban prilog posvećen 100. godišnjici rođenja Vladimira Preloga. Uz dozvolu, pretiskali smo njegovo nobelovsko predavanje *Chirality in Chemistry* iz 1975. godine. Četvrti je svezak općeg karaktera s priložima iz različitih grana kemije. U njemu se nalazi popis recenzenata sa zahvalom, te sadržaj cijelog 79. tečaja.

Svi su članci dostupni i u elektroničkom obliku o čemu brine Bono Lučić. Tehnički urednici, Ljerka Brečević, Miroslav Bajić i Greta Prajdić, savladali su sve teškoće i priredili materijale za tisak. O prispjelim radovima brinula se Nada Trajkov. S pomoćnim sam urednicima, Ljerkom Brečević i Predragom Novakom, dobro surađivao.

## Tablični pregled troškova izdavanja CCA u 2005. g.

	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4	Ukupno
<i>Opći podaci</i>					
Redakcija zaključena	21.02.2006.	15.04.2006.	14.07.2006.	12.09.2006.	
Izašao iz tiska	Ožujak 2006.	Lipanj 2006.	Studenj 2006.	Prosinac 2006.	
<i>Opseg</i>					
Redovitih stranica	168	166	178	106	618
Stranica priloga	44	22	25	31	122
Oglasi	5	3	3	2	14
<i>Sadržaj</i>					
Izvorni znan. radovi	18	14	19	11	62
Bilješke			1		1
Autorski pregledi	1				1
Prikazi		2		1	3
Aktualni prikazi			1		1
Konferencijski prilozi		4	1		5
<i>Troškovi</i>					
Tiskanje časopisa	80.227,00	70.213,00	72.742,50	48.373,00	271.555,50
Uređivanje	36.471,32	33.523,37	30.000,00	24.403,26	124.397,95
Poštarina	17.262,05	14.254,23	15.640,71	6.928,10	54.085,09
Administr. i rač. usluge	16.050,00	16.050,00	16.050,00	16.052,19	64.202,19
Ukupno	150.010,37	134.040,60	134.433,21	95.756,55	514.240,73

Na sastancima redakcije raspravljana je uglavnom uređivačka politika. Donošene su odluke o posebnim brojevima, o tehničkim pitanjima vezanim uz tiskanje časopisa, o nezavidnoj financijskoj situaciji i dr. Sve su odluke donešene dogovorom. Neke od mojih inicijativa nisu prihvaćene. Tako nije prihvaćen prijedlog da se u literaturnim navodima izostavi zadnja stranica, a niti da se prekine s navođenjem recenzenata u posljednjem svesku pojedinog tečaja. To sam naravno prihvatio. Posebni brojevi odnose se na znanstveni skup, na neku granu kemije ili su posvećeni pojedincima. U posebnim se brojevima očekuje znatan udio vrijednih radova iz inozemstva. Prijedlog za poseban broj CCA se daje u pismenom obliku uz obrazloženje. Predlaže se uredništvo, a nastoji se priskrbiti dodatna sredstva. Za znanstvene skupove treba dati popis predavača i predviđen broj radova. Radovi se svrstavaju u kategoriju konferencijskih priloga, a za postupak recenziranja odgovorni su urednici tog sveska. U slučaju da se rad želi objaviti kao originalni znanstveni rad ili sl., postupak recenziranja provodi uredništvo CCA, neovisno od sudionika i organizatora skupa. Za sveske posvećene pojedinoj grani kemije određuje se uredništvo a odluka o prihvatu radova donosi se na razini uredništva CCA, neovisno o predlagачima i urednicima posebnog broja. Svesci posvećeni pojedincu prigodom godišnjice rođenja odobravaju se na temelju slijedećih kriterija: godišnjica treba biti 65., 70., 75. itd., pojedinac treba biti istaknuti znanstveni radnik zaslužan za HKD i/ili CCA, predlagачi trebaju predložiti odgovarajuće uredništvo koje će (u pravilu) osigurati kvalitetne radove sa znatnim udjelom radova iz inozemstva. Potrebno je priložiti popis autora koje se namjerava pozvati. Radovi prolaze uobičajeni postupak. Isto vrijedi za sveske posvećene uspomeni na naše pokojne kolege.

Sadašnji način financiranja znanstvenih časopisa onemogućuje daljnje izlaženje CCA. Sredstva su smanjena, a troškovi su povećani. Povjerenstvo za časopise MZOŠ ne vrednuje časopise prema kvaliteti i tehničkim zahtjevima i ne uvažava posebne okolnosti. Ne uvažava se niti činjenica da u redakciji CCA nema suradnika s osobnim dohodkom podmirenim od MZOŠ. Iz tog smo se razloga za pomoć obratili Ministarstvu, a sada i osobno ministru Draganu Primorcu. Sa strane redakcije poduzet će se sljedeće: autori će morati snositi troškove lektoriranja, snositi će i dodatne troškove za slike u boji. Od autora će se tražiti striktno pridržavanje uputa CCA, što će smanjiti količinu prepravaka i sniziti troškove tiskare. Od MZOŠ je traženo odobrenje za jedno profesionalno radno mjesto u redakciji CCA. Ako MZOŠ odobri to radno mjesto, taj će urednik popravljati radove, tako da će u tiskaru radovi ići u daleko boljem obliku. To će pojeftiniti tiskarske troškove.

Kao urednik, ne mogu se nego nadati da se izlaženje najboljega hrvatskoga znanstvenog časopisa ne će prekinuti. Zahvaljujem svom suradnicima na trudu i dobro obavljenom poslu.

Kata Majerski

### Izjvešće Sekcije za organsku kemiju

U 2007. godini EuCheMS (European Association for Chemical and Molecular Sciences) osnovao je novu grupu "Working Party on Organic Chemistry" u cilju promocije aktivnosti EuCheMS u području organske kemije. Na poziv profesora J. S. Siegel-a, Organisch-chemisches Institut, Universität Zürich, Winterthurerstrasse 190, 8057 Zürich, Sekcija za organsku kemiju se također priključila za buduće zajedničke akcije. Isto tako, akcija zajedničkih predavanja Sekcije za organsku kemiju HKD i Zavoda za organsku kemiju i biokemiju Instituta Ruđer Bošković, pokrenuta 2006. godine, uspješno je nastavljena i u 2007. godini. Do sada je održano 15 predavanja domaćih i inozemnih predavača.

1. Franjo Sokolić, *Mikroheterogenosti – nova paradigma u teoriji otopina?*, 3. siječnja 2007.
2. Jelena Veljković, *Karbeni u policikličkim spojevima*, 29. siječnja 2007.
3. Maja Majerić Elenkov, *Enzimski katalizirano otvaranje epoksida*, 2. travnja 2007.
4. Boris Zimmermann, *Temperaturno ovisna infracrvena spektroskopija*, 23. travnja 2007.
5. Leiv K. Sydnes, *Halogenated Cyclopropanes – Compounds with Chemical Flexibility*, 26. travnja 2007.
6. Marijeta Kralj, *U potrazi za lijekom protiv raka: što je kraljica bez krune?*, 14. svibnja 2007.
7. Srećko I. Kirin, *Artificial Metalloenzymes: Sequence Specific Cleavage of Oligonucleotides*, 11. svibnja 2007.
8. Zoran Glasovac, *Intramolekulska vodikova veza – građevni element u dizajnu organskih superbaza*, 21. svibnja 2007.
9. Peter Wan, *New Photochemistry of Phenols and Aromatic Ketones*, 4. lipnja 2007.
10. Ina Nemet, *Novi putevi glikacije in vivo te kvantitativna analiza AGEs tandemskom masenom spektrometrijom*, 18. lipnja 2007.
11. Peter Langer, *Synthesis of Blue and Red Sugars Synthesis of the First Indigo- and Indirubin N-glycosides*, 20. lipnja 2007.
12. Marijana Radić Stojković, *Sinteza derivata uree i njezina uloga u (bio)molekularskom prepoznavanju*, 15. listopada 2007.
13. Mir Wais Hosseini, *Molecular Tectonics: Self-Assembly and Generation of Structural Complexity*, 5. studenog 2007.
14. H. Maskill, *Effect of the Nucleofuge HY Upon the Rate of Cleavage of Substituted Trityl Derivatives TR'-YH+*, 7. studenog 2007.
15. Slovenko Polanc, *Nitrogen-Chain Compounds: Chemistry and Biological Potential*, 14. studenog 2007.



Zvonimir Maksić

### Izvešće Sekcije za teorijsku kemiju

Aktivnost Sekcije bila je fokusirana na popularizaciju teorijske kemije među studentima PMF-a, te uključivanje u rad iste. Posebna pažnja poklanjala se održavanju Kolo-kvija sekcije, pri čemu je težište bilo na odabiru mlađih predavača i okupljanju mlađih istraživača oko pojedinih važnih i modernih tema s ciljem ostvarenja bolje interdisciplinarnе suradnje. Pri tome treba naglasiti da se naročito nastojalo približiti teorijske teme eksperimentalnom radu i obrnuto. Održano je 10 kolokvija čiji popis je dan u prilogu.

Sekcija vrlo aktivno učestvuje u organizaciji Europske asocijacije kemijskih društava (EUCCO) za teorijsku kemiju uključujući i organizaciju velikog kemijskog kongresa u Torinu (rujan 2008. godine) i europskog simpozija za kompjutersku kemiju u Veneciji (rujan 2008. godine).

Popis kolokvija:

- Iva Tatić, *Funkcija i struktura ribosoma kroz eksperiment i simulacije*, 13. veljače 2007.
- Detlef Schröder, *Bimolecular Reactions of Molecular Dications: From Simple Proton Transfer to Complex Rearrangements*, 23. veljače 2007.
- Ines Despotović, *U potrazi za "bond-stretch" izomerima i organskim superbazama*, 26. ožujka 2007.
- Predrag Tepeš, *Racionalno oblikovanje lijekova pomoću spektroskopije NMR – 3D struktura i interakcije*, 3. travnja 2007.
- Mario Vazdar, *Ab initio studij istežne izomerizacije ciklobutadiena i njegovih derivata*, 22. svibnja 2007.
- Nikola Štambuk, *Teorija molekularnog prepoznavanja: perspektive i ograničenja*, 5. lipnja 2007.
- Franjo Sokolić, *Mikroheterogenosti u vodenim otopinama*, 11. rujna 2007.
- Nena Peran i Robert Vianello, *Osvrt na konferenciju 15th European Symposium on Organic Chemistry (Dublin, Irska, 8–13.07.2007.)*, 18. rujna 2007.
- Željko Crljen, *Molekularne žice: struktura i vodljivost*, 25. rujna 2007.
- Pavle Trošelj, *Kiselost u otopinama*, 2. listopada 2007.

Lidija Varga-Defterdarović

### Izvešće Sekcije za nomenklaturu i terminologiju organske kemije HKD i HDKI (SNTOK) o radu u 2006. godini

U sklopu biblioteke HDKI/Kem. Ind. pod naslovom *Hrvatska nomenklatura i terminologija organske kemije* (urednici: V. Rapić i D. Škare) godine 2006. objavljen je četvrti naslov:

*Nomenklatura policikličkih spojeva, fanskih sustava i spiro-spojeva*, preporuke HDKI i HKD 2005., HDKI/Kemija u industriji, Zagreb, 2006. Dijelovi knjige su:

- a) *Dopuna i revizija Von Baeyerova sustava za imenovanje policikličkih spojeva* (prijevod: K. Majerski; recenzija: I. Bregovec i V. Rapić). [*Extension and Revision of the Von Baeyer System for Naming Polycyclic Compounds, Pure Appl. Chem.* **71** (1999) 513–530]
- b) *Fanska nomenklatura* (prijevod: K. Majerski; recenzija: I. Bregovec i V. Rapić). [*Phane Nomenclature, Pure Appl. Chem.* **70** (1998) 1513–1545]
- c) *Proširenje i revizija nomenklature spiro-spojeva* (prijevod: I. Bregovec; recenzija: Š. Horvat i V. Rapić). [*Extension and Revision of the Nomenclature for Spiro Compounds, Pure Appl. Chem.* **71** (1999) 531–558].

U sklopu iste biblioteke u tijeku je prevođenje IUPAC-ovih preporuka:

1. *Phane nomenclature. Part II. Modification of the degree of hydrogenation and substitution derivatives of phane parent hydrides, Pure Appl. Chem.* **74** (5) (2002) 809–834. (prijevod: K. Majerski).
2. *Glossary of terms used in photochemistry, Pure Appl. Chem.* **79** (3) (2007) 293–465. (prijevod: M. Šindler i N. Basarić).

Tijekom 2006. i 2007. godine u hrvatskom stručnom i popularno-znanstvenom tisku objavljen je veći broj članaka koji se bave ili dotiču tematike kemijske nomenklature i terminologije.

Tako se u časopisu *Farmaceutski glasnik* razvila polemika o odnosu hrvatskoga kemijskoga i farmaceutskog nazivlja:

1. V. Grdinić: *Farmaceutski jezik, Farm. Glas.* **62** (7/8) (2006) 377–380.
2. V. Grdinić: *Pridjevi od naziva kemijskih elemenata: pogled unatrag i unaprijed, Farm. Glas.* **62** (7/8) (2006) 381–393.
3. I. Bregovec, B. Grabarić, V. Rapić i V. Simeon: *Kemijsko nazivlje u hrvatskoj farmakopeji, Farm. Glas.* **62** (12) (2006) 749–752.
4. T. Portada: *Pismo uredništvu, Farm. Glas.* **62** (12) (2006) 753–754.
5. V. Grdinić: *Farmaceutski naslovi u hrvatskoj farmakopeji, Farm. Glas.* **63** (1) (2007) 37–55.

Nadalje, u časopisu *Kemija u industriji* objavljen je stručni članak:

6. T. Portada, V. Stilinović: *Što treba znati o hrvatskoj kemijskoj nomenklaturi?, Kem. Ind.* **56** (4) (2007) 209–215.

U časopisu *Priroda* objavljeni su popularizacijski članci:

7. T. Portada: *Nomenklatura i nazivlje nisu istoznačnice, Priroda* **96** (7/8) (2006) 59–60. O ovom članku se vodila polemika u rubrici Reagiranjа.
8. T. Portada: *DNA ili DNK?, Priroda* **96** (11) (2006) 54.

*Dubravka Turčinović*

### **Izveštaj o radu Sekcije za izobrazbu Hrvatskoga kemijskog društva za školsku godinu 2006/07.**

U školskoj godini 2006./07. sastanci Sekcije za izobrazbu održavali su se u kemijskom kabinetu V. gimnazije u Zagrebu (Klaićeva 1), svakog ponedjeljka u 19:30 sati. Članovi Sekcije prisustvovali su predavanjima, radionicama i okruglom stolu u sklopu XX. Skupa kemičara i tehnologa RH (26. veljače – 1. ožujka 2007.).

Na sastanku Sekcije 30. listopada 2006. godine za v. d. pročelnika Sekcije umjesto Nenada Raosa izabrana je Dubravka Turčinović, profesorica kemije u V. gimnaziji. Od tada su realizirani i dogovori s predavačima.

Održano je 9 predavanja, 6 radionica i 1 okrugli stol. Sastancima je prisustvovao različit broj sudionika: 12 – 13 (u 10. mjesecu), a desetak sastancima bez dogovorenog predavanja. Najveći broj sudionika bio je na predavanjima 4. prosinca (28), 11. prosinca (35), 7. svibnja (30).

Teme predavanja bile su raznolike, a predavači su bili: P. Vrkljan, V. Stilinović, T. Portada, K. Molčanov, S. Habazin, N. Cindro, N. Judaš, K. A. Kovač, K. Baumann, A. Dobrić, F. M. Brückler, J. Bauer, D. Mrvoš Sermek, D. Turčinović. U sklopu sastanaka prvi su puta prezentirani i pokusi s Državnog natjecanja iz kemije.

*Branka Zorc i Tomislav Cvitaš*

### **Izvešće o natjecanju hrvatske reprezentacije na IChO 39**

39. Međunarodna kemijska olimpijada (*39th International Chemistry Olympiad, IChO 39*) održana je u Moskvi, od 15. do 24. 7. 2007. Domaćin Olimpijade bilo je Moskovsko državno sveučilište Lomonosova. Na natjecanju je sudjelovalo 256 učenika iz 66 država. Hrvatsku reprezentaciju sačinjavala su četiri učenika, a mentori su bili Branka Zorc, Farmaceutsko-biokemijski fakultet, Zagreb i Tomislav Cvitaš, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb.

Natjecanje na Olimpijadi sastoji se iz dva dijela: a) teorijskog i b) eksperimentalnog dijela. Navodimo samo naslove zadataka:

- a) – Tuneliranje protona
  - Nanočestice
  - Neustaljene kemijske reakcije
  - Određivanje vode Fischerovom titracijom
  - Misteriozna smjesa (organska igra skrivača)
  - Silikati kao glavni sastojci Zemljine kore
  - Ateroskleroza i intermedijeri u biosintezi kolesterola
- b) – Ionsko-izmjenjivačka kromatografija aminokiselina
  - Određivanje karbonata i hidrogenfosfata u abrazivnom uzorku

Iscrpnji podaci o Olimpijadi (test, praktični zadaci, rješenja, rezultati natjecanja, fotografije) dostupni su na Internet stranici: <http://www.icho39.chem.msu.ru/>

*Borjanka Smojver i Marijan Varga*

### **Izvešće Državnog povjerenstva za susrete i natjecanja iz kemije**

Natjecanje iz kemije za školsku godinu 2006./2007. održano je kroz tri razine. Na školskoj razini natjecanja sudjelovalo je preko 10.000 učenika/ca, na županijskoj 2.500, a na državnoj 121 učenik/ca.

Završno, Državno natjecanje, održano je od 22. do 25. travnja 2007. u Dubrovniku. Škola domaćin bila je OŠ Ivana Gundulića. Sudjelovao je 121 učenik/ca i 83 mentora/ica.

Organizaciju i provedbu natjecanja te izradu testova i procjenu uspješnosti učenika/ca vrijedno je provelo 26 članova/ica Državnoga povjerenstva.

Državno natjecanje je provedeno u kategorijama:

- zadani pokus
- odabrani pokus
- samostalni rad.

Uz pohvalnice i zahvalnice, svi učenici/ce i njihovi mentori/ce dobili su prigodne poklone, a prvih pet najuspješnijih po kategorijama, zahvaljujući mnogobrojnim sponzorima, dobili su vrijedne i bogate poklone. Posebno vrijedi istaći novčanu nagradu najuspješnijem učeniku u kategoriji samostalnih radova koju je dodjelio organizacijski odbor za obilježavanje stote obljetnice rođenja nobelovca Vladimira Preloga i već tradicionalne nagrade E-škole kemije.

Državno povjerenstvo nije dobilo niti jedan pisani prigovor glede regularnosti provedbe natjecanja.

*Nenad Judaš*

### **E-škola kemije. Izvešće za godišnju skupštinu Hrvatskoga kemijskog društva (studeni, 2007.)**

Novi značajan element u funkcioniranju ove rubrike je uključivanje novih osoba u njen rad. To su: Matea Vlatković, Filip Topić i Ivica Cvrtila. Svo troje bili su hrvatski reprezentativci na međunarodnim kemijskim olimpijadama i sami su tijekom svojega školovanja bili korisnici usluga projekta. Stranice ove rubrike pružaju različite informacije; kako o tematici pitanja tako i o onima koji sudjeluju u radu rubrike. Sve više ih koriste i osnovnoškolski i srednjoškolski nastavnici kemije.

Za potrebe Državnog natjecanja iz kemije (Dubrovnik, 22.–25. travnja 2007.) E-škola kemije organizirala je dvije kemijske radionice za učenike (voditelji: Mihaela Vrbnjak, mentor – VI. osnovna škola Varaždin i Nenad Judaš – KO, PMF) te dvije za nastavnike (voditelji: Draginja Mrvoš-Sermek – KO, PMF i Dubravka Turčinović – V. gimnazija, Zagreb).

Tom je prilikom E-škola kemije, kao i prijašnjih godina, nagradila sve učenike koji su, tijekom dosadašnjeg školovanja, četiri ili više puta sudjelovali na Državnom natjecanju iz kemije. Također su prikladnim knjigama nagrađeni i svi učenici sedmih, osmih, prvih i drugih razreda koji su sudjelovali na Državnom natjecanju iz kemije u Dubrovniku.

E-škola kemije također je natjecanje učenika osnovnih škola pomogla potrebnom opremom i materijalom.

Iznimno uspješna suradnja ostvarena je sporazumnim ugovorima između multinacionalne kompanije Procter & Gamble, Instituta Ruđer Bošković i projekta E-škola kemije (kroz HKD). Ova suradnja ostvarena je u okviru sve-europske inicijative za edukaciju potrošača kojoj su se u Hrvatskoj, uz podršku Ministarstva gospodarstva RH, priključile europske i hrvatske kemijske kompanije aktivne u Hrvatskoj.

Zahvaljujući uključivanju u ove inicijative E-škola kemije uspjela je:

- 1) pribaviti vlastiti server (eskola.chem.pmf.hr),
- 2) organizirati *Ljetnu školu kemije 2007* za dvadesetak najboljih srednjoškolskih učenika iz cijele Hrvatske,
- 3) nastaviti s programom *Kemijska radionica – Učenje otkrivanjem*.

S mladim kemičarima tijekom *Ljetne škole kemije 2007* radili su: Tomislav Friščić (University of Cambridge), Tomislav Portada (IRB), Nenad Judaš (KO, PMF), Dominik Cinčić (KO, PMF), Petar Vrkljan, (XVIII. gimnazija, Zagreb), Dubravka Turčinović, (V. gimnazija, Zagreb) te maturant Marko Viskić (Gimnazija A. Mohorovičića, Rijeka), koji je imao priliku predstaviti svoj učenički rad o tekućim kristalima s kojim je pobijedio na ovogodišnjem Državnom natjecanju iz kemije u kategoriji *Samostalni rad*.

Odlazak u Istraživački institut PLIVA organiziran je u suradnji s Ernestom Meštrovićem i njegovim suradnicima, a njihovi voditelji bili su: Nenad Judaš (KO, PMF), Petar Vrkljan (XVIII. gimnazija, ZG), Tomislav Portada (IRB), Krešimir Molčanov (IRB), Vladimir Stilinović (KO, PMF) i Srđan Lisac (P & G).

Radionice organizirane u okviru ovog programa izravan su oblik stručnog usavršavanja nastavnika, a temeljem sada već bogatog iskustva postaju i čimbenikom koji pomaže daljnji razvoj osnovnoškolske i srednjoškolske eksperimentalne nastave kemije. Radionice za učenike omogućuju izravnu provjeru uspješnosti i korisnosti osmišljenih nastavnih sadržaja, a u sebi uključuju i rad s učenicima nadarenim za kemiju. Detaljnije informacije o programu mogu se dobiti od Nenada Judaša.

Za potrebe V. Festivala znanosti (Zagreb, 23.–28. travnja, 2007.) članovi E-škole kemije izveli su treći po redu happening *Sci Café* na temu *Voda, boje i...* (voditelji: Nenad Judaš i Petar Vrkljan).

Nikola Blažević

### Izvešće o radu Hrvatskoga kemijskog društva – Podružnica Rijeka/Istra za 2006./2007.

Tijekom 2006./2007. godine HKD Podružnica Rijeka/Istra svoju je aktivnost kao i ranijih godina usmjerila k organiziranju kolokvija. U proteklom periodu održano je 10 kolokvija (popis u privitku). Posljednji kolokvij nosi broj 374.

Ova je Podružnica istovremeno i podružnica HDBMB-a i HKDI-a te smo u odabiru tema nastojali zadovoljiti interese svih članova našeg Društva.

Od 3. do 7. listopada 2006. godine, u Vodicama je održan Kongres hrvatskih biokemičara i molekularnih biologa, HDBMB2006. Jadranka Varljen bila je Predsjednica Znanstvenog i organizacijskog odbora Kongresa u čijem su radu aktivno sudjelovali i drugi članovi našeg Društva.

Podružnica djeluje isključivo na dobrovoljnom radu svojih članova, a aktivnosti se održavaju u prostorijama Zavoda za kemiju i biokemiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci.

365. kolokvij: *Genomika okoliša (metagenomika): računalni pristup kroz obrasce upotrebe kodona*, Kristian Vlahoviček, Zagreb

366. kolokvij: *Genetski markeri osteoporoze*, Janja Marc, Ljubljana, Slovenija

367. kolokvij: *Sinteza i biološka aktivnost derivata nukleobaza i nukleozida*, Biserka Žinić, Zagreb

368. kolokvij: *Inzulinska rezistencija i metabolički sindrom*, Janja Marc, Ljubljana, Slovenija

369. kolokvij: *Bioremedijacija*, Božidar Stilinović, Zagreb

370. kolokvij: *The relationship of yeast sterols and sphingolipids – impact(s) on membrane transport*, Harald Pichler, Graz, Austrija

371. kolokvij: *Microbial biotransformation of steroid response in yeast*, Marija Žakelj-Mavrič, Ljubljana, Slovenija

372. kolokvij: *Yeast, as a model for studies of human diseases*, Ivan Hapala, Ivanka pri Dunaji, Slovačka

373. kolokvij: *Suprotnosti i ljepote Indije*, Srećko Valić, Rijeka

374. kolokvij: *Trojna sinapsa – uloga astrocita u regulaciji glutamata*, Vladimir Parpura, Birmingham, SAD

Vanja Martinac

### Izvešće o radu Hrvatskoga kemijskog društva-Podružnice Split, za razdoblje od rujna 2006. do studenog 2007.

Tijekom proteklog razdoblja (rujan 2006. – studeni 2007.) u okviru znanstvene aktivnosti Podružnice-Split organizirana su i održana tri znanstvena kolokvija, sa svrhom promicanja novih teorijskih saznanja u polju kemije i

kemijskog inženjerstva, kao i poticanja multidisciplinarnoga rada i suradnje među znanstvenim institucijama.

175. kolokvij: *Redox molecules and disease prevention: the importance of understanding the role of the antioxidant network*, Mauro Serafini, Rim, Italija

176. kolokvij: *Glikozidi isparljivih spojeva – vezana aroma i miris*, Igor Jerković, Split

177. kolokvij: *Primjena suvremenih kromatografskih tehnika za analizu biljnih vrsta alpske regije*, Ivan Slac̃anin, Bienne, Švicarska

Također je u okviru Sekcije za nastavu Hrvatskog kemijskog društva, Podružnica Split, održan 4. kolokvij pod nazivom *Memento – periodni sustav elemenata*. Predavanje je održao Borislav Dopuđa, student četvrte godine Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (smjer Biokemija i mikrobiologija).

21.12.2006. održana je Godišnja skupština Podružnice Split, na kojoj je utvrđeno da su pitanja vezana za rješenje priznavanja pravne osobe HKD-Podružnice Split (prema odredbama Zakona o udrugama – N.N. br. 88/2001) u tijeku. Apeliramo da se to pitanje konačno privede kraju i riješi na obostrano zadovoljstvo.

Sve aktivnosti Podružnice-Split u proteklom razdoblju održane su u prostorima Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu.

#### **Novi članovi HKD upisani tijekom 2007. g.**

I. Cvrtila, S. Damjanović, T. Gazivoda, A. Hergold-Brundić, I. Huskić, R. Kobetić, D. Kožul, N. Malatesti, M. Martinčić, S. Miljanić, A. Nagl, S. Raić-Malić, F. Topić, D. Verbanac, K. Vinković, M. Vlatković.

**Ad 8.** Prisutni članovi HKD nisu imali primjedbi na izvješća te su javnim glasovanjem sva izvješća jednoglasno prihvaćena.

**Ad 9.** Predsjednik HKD ukratko je iznio plan rada i prijedloge za naredno razdoblje.

**Ad 10.** Predsjednik HKD Vladimir Simeon zahvalio je prisutnima na sudjelovanju na Skupštini i pozvao ih na prigodni domjenak.

Zapisnik sastavili:  
*Gordan Horvat*  
*Josip Požar*

Zapisnik ovjerali:  
*Mladen Biruš*  
*Robert Vianello*

Predsjednik Hrvatskoga kemijskog društva: *Vladimir Simeon*